

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekomni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

V Avstriji . . .

Pustni pondeljek je bil usoden za socialno demokracijo. Ta pondeljek je bil od francoskih socialistov določen kot dan, ki naj pokaže z generalno stavko delavstva moč marksističnih socialistov. Generalni štrajk pa ni uspel ter je dokaz pešajoče moči francoskega socializma. Pustni pondeljek je tudi avstrijska socialna demokracija proglasila generalno stavko delavstva ter hkratu uprizorila nasilni ustanek proti državni oblasti, da bi vrgla sedanji režim ter se sama polastila državne oblasti. Svojega namena pa socialni demokratje niso dosegli. Ustanek je bil vprav nasproten: ustaja je bila v krvi zatrta in socialno-demokratska stranka je v Avstriji razpuščena.

Med tema dvema velikima neuspeloma mednarodnega socializma, francoskega in avstrijskega, je bila ne samo časovna, marveč tudi vzročna zveza. Francoski socialisti so namreč hoteli rešiti avstrijsko socialno demokratsko stranko. Obrnili so se, kakor so poročali francoski časopisi, na novo francosko vlado, kateri so obljubili, da jo bodo, čeprav ne direktno podpirali, pa vsaj mirno trpeli, ako izposluje pri avstrijski vladi, da ne bo razpustila socialne demokratske stranke. In v resnici je zunanje ministrstvo v Parizu se trudilo usodni pustni pondeljek priti potom telegrafa in telefona v zvezo z avstrijsko vlado, kar pa vsled štrajka v Parizu in nemirov na Dunaju ni bilo mogoče. Tako se je izpolnila usoda socialne demokracije.

Ustajo avstrijske socialne demokracije je treba smatrati kot poskus mednarodnega socializma, uveljaviti svojo moč vsaj v eni državi. Nekdanji veliki in močni trdnjavi marksističnega so-

cializma: Rim in Berlin, sta padli, naj bi vsaj nad Dunajem zmagovito plapolala rdeča socialistična zastava! Borba italijanskega fašizma zoper socializem sicer ni bila dolgotrajna, vendar pa je pokazala precejšnjo odpornost socialistične stranke. Deset let, ki je preteklo od te zmage italijanskega nacionalizma nad mednarodnim marksizmom do zmage nemškega narodnega socializma, je zadostovalo za to, da se je socialistična odpornost sprevrgla v popolno onemoglost. Nemški narodni socializem je kakor z enim korakom pogazil marksistični socializem in komunizem v državi, kjer je imel najmočnejše gospodarske, kulturne in politične organizacije.



Avstrijski kancler dr. Dollfuss.

Socializem je kapituliral v Rimu in Berlinu, na Dunaju pa ni hotel. Dunaj, ta močna socialistična trdnjava, naj bi ostala tista točka, s katere naj bi se vršila ne samo defenziva, marveč tudi ofenziva mednarodnega socializma. Več let se je vršilo nemoteno od raznih avstrijskih vlad in od mednarodne kontrole, ki bi morala čuvati nad dejansko razorožitvijo Avstrije, oboroževanje socialno-demokratskega Schutzbunda. To oboroževanje je bilo tako obsežno, da je v delavskih domovih nakopičilo ogromno množino orožja in streliva ter nekatere domove spremenilo v pravcate utrdbe, ki razpolagajo z betoniranimi položaji za strojnice, z betoniranimi skladišči za orožje in celo z betoniranimi hodniki, ki vežejo na Dunaju eno tako stavbo z drugimi. Ko so smatrali, da so dovolj močni, ker so oboroženi do zob, so — udarili.

Ta ofenzivni poskus, izvršen pustni pondeljek in naslednje dni, so morale socialnodemokratske množice krvavo plačati. Iskreno obžalujemo ubogo delavsko ljudstvo, ki se je dalo od brezvestnih voditeljev zapeljati v oboroženi napad na vlado, državo in državno oblast. Med temi voditelji so imeli kot idejni vodniki prvo besedo židje, ki so takoj zapustili delavsko množico ter pobegnili, ko so videli, da se je prvi nasilni nalet ponesrečil. Poleg velike, vsega obžalovanja vredne izgube človeških življenj je tudi bila povzročena ogromna gmotna škoda, ki pomenja izredno težak udarec za gospodarstvo z velikimi finančnimi poteškočami se boreče avstrijske države.

Najvišje pa je treba ocenjevati moralno škodo, in to je vzplamenje sovražstva, ki je pretekle dni v Avstriji vzklopelo do vrhunca. Na Dunaju, v Gradcu, v Lincu in drugih industrijskih središčih je bila podoba, kakor da si stojita nasproti dve sovražni vojski, ne pa člani iste države in sinovi istega naroda. Ali se bo to sovražstvo kmalu poglelo? Ali ne bo Heimwehr, ki se je boril na strani zmagovitih vladnih čet proti socialnim demokratom, izrabil svoj prevladujoči položaj v popolno pofašistenje Avstrije? To so vprašanja, ki zanimajo vso Evropo. Ako se Avstrija v notranjosti kmalu ne pomiri, je njena samostojnost ogrožena. Hiša, v kateri vlada sovražstvo, kreg, prepir in boj, drvi v propast. Sovražni sosed škodoželjno gleda in čaka na trenutek, ko bo postala njegova lastnina. Na nemško-avstrijski meji stoji te dni nemški narodno-socialistični Mišel ter si v zadovoljstvu mane roke . . .

*



Podkancler Fey.



Vodja Heimwehra knez Starhemberg.